

Bästa Kulturminister,

Tänker du på att var människa är kulturskapande? Vi dansar, talar, sjunger, skriver, lagar mat, blir förbannade, slåss (eller inte), älskar - allt det som gör oss till de vi är. Historien är vårt fundament. Kulturen utvecklar oss. Kultur är det politikområde som borde genomsyra alla andra politikområden, konst är ett fält som genomsyrar vår kultur. År 1974 var konstnärer delaktiga i att forma den kulturpolitik som förändrade Sverige. Nu är det dags igen. Bjud in oss! Vi vet en hel del om vad som inte fungerar i din nuvarande politik. Vi har visioner och idéer om en utveckling av det som ska bidra till en inkluderande kultursyn. Jag tror helt enkelt att du behöver oss.

Vi stimulerar kreativitet, innovation, ekonomisk utveckling och kulturell medvetenhet. Vi bidrar till en kunskapsbildning av avgörande betydelse genom att skapa den konst som uttolkar det ogripbara, provocerar och ger nya insikter. Vi medierar och tolkar vår samtid mot bakgrund av vår historia och stimulerar på så sätt möjliga framtider. I ett demokratiskt samhälle är allt sammanlänkat: kultur, konst och politik. Ett demokratiskt samhälle värderar yttrandefrihet, konstnärlig frihet och sina medborgares röster. Vår kultur och konsten utvecklar dem. När du talar om kultur som ett bidragsområde använder du ordet som exkluderande och distanserar kulturbegreppet från människor i allmänhet. Det bidrar i sin tur till en syn på konst och konstnären som tärande när vi i själva verket genererar det som är närande i en samhällsutveckling.

Konst handlar om den kulturella allmänbildning som ska upprätthålla människovärde och utveckla de identitetsprocesser som är det demokratiska samhällets fundament. Detta ska ske med politiken på armslängds avstånd. Men idag genomsyras mycket av konstens infrastruktur av politiska incitament. Det kan handla om bedömningsgrunder för olika typer av kulturpolitiska beslut, om hur statligt, regionalt eller kommunalt finansierade myndigheter och organisationer arbetar med tillgängliggörande av konst eller hur man påverkar utformning av ansökningsformulär hos bidragsgivare. Stora risker tas när både satsningar och nedskärningar görs utan redovisade målbilder. Vill vi ha ett samhälle med kreativa, starka medborgare som förmår tillämpa och använda sin kreativitet och röst, så krävs en tillit till våra gemensamma åtaganden. Ni politiker verkar sakna kunskap och demonstrerar en förödande historielöshet när ni slår undan fötterna på oss som arbetar med samtidskonst.

Både här och i Europa kan man se hur politiker med höger- och/eller nationalistiska politiska ideologier gör anspråk på kulturpolitiska positioner för att kontrollera, bland annat, distributionspolitik. Populistiskt motstånd mot nyskapande konst bidrar till segregering och passivitet. Kontroll och övervakning blir verkliga hot vilket i slutändan hotar vår demokrati. I Freemuse rapporten 2021 kan vi se detta omsatt i siffror och statistik. Där säger man "*The data illustrates that*

governments and state funded bodies remain the biggest threat to artistic expression, as well as that nationalist and populist authorities stay determined to silence varying ways of voicing political dissent.”

Många konstnärer arbetar med de interaktiva dialoger som kan bidra till att begripliggöra upplevda verkligheter, till kritisk reflektion och ifrågasättande av de många gånger normativa och konserverande samhällsstrukturer som styr vårt dagliga liv. I den meningen verkar vi som politiska katalysatorer och genererar nya samverkansformer som konkurrensutsätter och utmanar traditionella och konventionella arbetssätt. Det krävs ett visst mod för att arbeta nyskapande, för att insistera på det som inte redan är känt och vedertaget. Politiken ger eller tar ifrån oss förutsättningarna. Det är därför konsten aldrig kan undgå sitt politiska sammanhang.

Ni kulturpolitiker borde se ett gott kulturellt klimat som det mest önskvärda för långsiktig och hållbar utveckling. Om vi fortsatt vill leva i ett demokratiskt samhälle är det nu vi måste uppmärksamma vad som hotar detta. En del av hotet utgörs av din regerings politik, tydligast återspeglad i det offentliga samtalets vokabulär och i beslut om nedskärningar i kulturbudgeten.

Det är mycket i livet som kan framstå som obegripligt, märkvärdigt underbart eller fullkomligt vanvettigt. Vårt tänkande och handlande påverkas av både stort och smått, av världspolitik, krig, pandemi och klimathot men också av de nära frågor som ligger i vardagens rutiner eller i till exempel bidragssystem. Det är lätt att fastna i rådande system och infrastruktur men vi måste tänka nytt, förbi det givna och fundera över hur vi vill se till exempel danskonstens roll i en framtid. Konstbegreppet förändras. System kan ändras. Men kära Parisa, det är konstnären som är själva fundamentet för det konstliv som håller vår kultur stark.

Med hopp om radikal förändring,

Efva Lilja

Konstnär

www.efvalilja.se